

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valentini Mangioni Per Vsini E Societate Iesv, In
Signatura Sacra Pœnitentiariæ S.D.N. Papæ Consultoris
Theologi De Religiosa Pavpertime non excludente rerum
Dominium nec Ius testandi Opvscvlvm ...**

Mangionius, Valentinus

Coloniæ, 1639

Synopsis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63077)

SYNOPSIS.

*Prior Numerus Opusculi partem, posterior cuiusq; partis
paragaphum notat.*

IN Religione Societatis IESU præter Noui-
tios, & Professos sunt quidam, qui Scholares
appellantur. Hi, licet absoluto Nouitiatu per
Vota simplicia, quæ emittunt, fiant verè ac pro-
priè Religiosi; per Constitutiones tamen ab A-
post. Sede confirmatas, retinent ad tempus bo-
norum suorum Dominium, sed ita, vt in eorum
vsu religiosam seruent Paupertatem. l. 3.

Hanc veritatem probarat auctor huius Opusc.
primâ Parte.

Primò ex Constitutionibus Societatis Part. 6.
c. 2. §. 11. lit. H. Part. 4. c. 4. lit. E. Part. 3. c. 1. §. 7. lit.
F. Exam. general. c. 4. §. 1. & 5. in quibus locis de
huiusmodi Scholaribus dicitur, *Quod possint reti-
nere bona stabilia. v. g. domos, & res alias, quibus po-
stea se abdicent, quandocunque Superiori videbitur:
quod quamuis Paupertatis Votum sit emissum; bona ta-
men temporalia haberi possint ad certum vsque tempus,
quod videbitur Superiori: quod non sit necesse bonorum
suorum possessione se abdicare, nisi id Superior post ela-
psum primum annum iuberet. l. 10. & seqq.*

Secundò ex duabus Constitutionibus GRE-
GORII XIII. quarum vna incipit. *Quanto fructuosius:*
altera. *Ascendente Domino. l. 24. 25. 26.*

Tertio ex obseruantia subsequuta per spatium
annorum ferè centum. l. 27.

Quartò Ratione, cuius summa est. quia Ve-
tum

rum Paupertatis non habet ex natura sua, ut pri-
uet iure & Dominio bonorum temporalium, vel
eiusdem capacitate: neque ex iure diuino positi-
uo, quasi cum statu Religioso sit impossibile
Ius & dominium rerum temporalium: Sed hoc
habet solùm ex iure Ecclesiastico, a quo etiam so-
lo inuenta est Votorum solemnitas. Quare sicut
Ecclesia adiunxit Voto Paupertatis Religiosæ
incapacitatem dominij; ita potuit admittere
tanquam Vota substantialia Religionis, Vota
simplicia, quæ faciunt Scholares in Societate:
& nihilominus illis non adiungere dominij in-
capacitatem, sicut de facto non adiunxit. l. 31. &
seqq.

Inuenti sunt tamen quidam Anonymi, qui
tam benè fundatam veritatem oppugnant.
Summa autem eorum omnium, quæ isti scri-
pserunt, duobus capitibus constat. Primum enim
conantur respondere rationibus allatis, deinde
varia afferunt Argumenta, quorum aliquibus
contendunt, à Scholaribus Societatis non reti-
neri dominium; quibusdam, non posse condi-
nonnullis, non posse reuocari Testamentum an-
te factum. l. 1. 2. 3.

Ad textus ergò Constitutionum Societatis, &
duarum Bullarum GREGORII XIII. triplex af-
fertur ab illis Anonymis responsio. Prima est,
quod dicitur, Scholares Societatis post Vota re-
tinere bonorum suorum dominium, esse acci-
piendum de *Dominio passiuo*, hoc est, de capaci-
tate recuperandi bona, quorum dominium, &
Ius

Ius amissa erant per Vota in casu, quo à Societate dimittantur. l. 5. 6. 7.

Secunda responsio est, esse intelligendum de *Dominio in Communi*, respectu bonorum Collegij, cuius Scholares membra sunt post emissa Vota.

Neutram interpretationem congruere textibus allegatis, euidenter ostenditur. l. 11. vsque ad 27. & omnes eos textus debere intelligi de dominio actiuo particulari propriorum bonorum, clarissimè demonstratur. ibid.

Tertia responsio est, retineri quidem *Dominium actiuum particulare* propriorum bonorum: non tamen semper, nec ab omnibus Scholaribus: sed solum aliquando, & à quibusdam, cum quibus (dummodo adsint iustissimæ causæ) dispensatur, vt dominium eiusmodi retinere possint.

Non subsistere hanc interpretationem, nec esse opus vlla dispensatione in Constitutionibus Societatis, vel Iure diuino; & vniuersaliter omnibus Scholaribus concedi per Constitutiones dominij retentionem, semperque adesse causas iustas, ob quas retineri debeat idem dominium; ostenditur. l. v. 151. 162.

ARGUMENTA AD- uersariorum.

I. Argumentum ducunt ab Auctoritate Sanctorum & Doctorum, qui docent,
Re-

Religiosum nihil possidere posse, nullius rei habere dominium, nullius iuris rerum temporalium capacem esse: Paupertatem Religiosam excludere ius omnium bonorum temporalium, & similia Responderetur, id esse intelligendum de Votis solennibus: non autem simplicibus, nec pugnare Dominium cum substantia Voti Religiosi. I. 43.

II. Ex auctoritate aliquorum Doctorum, qui videntur docere, Scholares Societatis non habere vllum *dominium particulare actiuum*. Confutatur, clarè ostendendo, illos Doctores non fuisse locutos de *dominio actiuo particulari* priorum bonorum, sed de dominio bonorum, Collegiorum Societatis, licet etiam in hoc errauerint. III. I. & seqq.

III. Quia Solemnitas Votorum Religiosorum est de iure Diuino. Vnde nec Summus Pontifex potest dispensare, vt quis sit Religiosus, & habeat proprium. Demonstratur fusissimè contrarium, hoc est, solemnitatem in Votis & consequenter vim priuandi dominio & capacitate Matrimonij, esse ex solâ Ecclesiæ constitutione inuentam. tota 2. Parte huius Opusculi; Id verò, quod dicitur, Papam non posse dispensare in *Proprietate*, esse intelligendum non de dominio radicali, sed de vsu independente à consensu Superiorum. I. 42.

IV. Quia Vnitas status Religiosi consistit in indentitate, & in inuariabili substantia Votorum
solem-

solemnium. Demonstratur falsitas huius Affer- 16.
tionis. l. 44.

V. Quia priuatio vsus bonorum propriorum, cum radicali dominio eorundem, stat cum statu diuitiarum: qui directè contrariatur Paupertati. Respondetur distinguendo de priuatione vsus. Si enim sit perpetua; non stat cum statu diuitiarum, quæ solùm expetendæ sunt propter vsum: nec contrariatur Paupertati. l. 47.

VI. Quia vsus bonorum temporalium non opponitur Paupertati religiosæ, vt patet in Episcopis assumptis à statu Religioso, qui habent vsum bonorum temporalium, & tamen sunt Pauperes. Hoc argumentum retorquetur. l. 49.

VII. Ducitur ab absurdis. Primum est, quia si Scholares retinerent dominium, sine vsu; hoc dominium esset inutile & imaginarium. Ostenditur non esse inutile. l. 50. IV. 82. & seqq.

Secundum absurdum, quia si Scholaris retinet dominium sine vsu; per emissionem Votorum decedit partim testatus, partim intestatus. Responderetur, non decedere vlla ex parte testatum neque intestatum, & declaratur quomodo per Vota nihil iuris amittat in sua bona temporalia. l. 51. IV. 90. & seqq.

VIII. Afferitur ex Iure Societatis. & primo, quia omnibus Scholaribus eadem est viuendi ratio post vota. Viuere enim debent in communi: ergò nihil habent proprii. Huius argumenti vanitas

tas

tas ostenditur clarando, quid sit vivere in com-
muni post vo. 53.

Deinde, quia in Societate Votum simplex Ca-
stitatis reddit incapacem Matrimonij: ergo Vo-
tum Paupertatis facit incapacem Dominij. Af-
fertur disparitas. quia illud habet Votum Casti-
tatis ex Constitutione Ecclesiæ: hoc verò non
habet Votum Paupertatis, ipsa Ecclesia sic de-
clarante I. 55.

Postremò, quia Votum simplex Paupertatis
Coadiutorum formatorum priuat dominio &
eius capacitate: ergo etiam Votum simplex
Scholarium. Affertur eadem disparitatis ratio.
I. 57.

Ad hæc probant, post Vota Scholares non
posse testari varijs argumentis.

Primum est, quia non retinet dominium par-
ticulare ad testamenti erectionem prorsus ne-
cessarium. Hoc argumentum satis refutatum est
ex demonstratione contrarij. IV. 76.

Secundum, quia testamentum, quod propter
factum hæredis instituti reuocari non potest,
nullius est momenti: talia sunt testamenta Scho-
larium in Societate, qui sine consensu Superio-
rum nihil possunt. Huius argumenti infirmitas o-
stenditur. IV. 73.

Tertium est à contrario sensu, quia in So-
cietate ante ingressum licet testari, & Noui-
tjis: ergo non post ingressum, nec Scholaribus.
Refutatur ostenditurque quàm sit futile. IV. 96.

Quar-

Quartum, quia Testamentum non potest pendere à Voluntate alterius ex varijs textibus. Vera intelligentia eorundem textuum affertur. nihil enim aliud volunt, nisi quòd nominatio hæredis non potest conferri in arbitrium alterius. III. 39. & seqq.

Quintum, quia Scholares vtpote Religiosi, non habent nec velle nec nolle. Probatur hoc non obstat, si accedat consensus Superiorum. IV. 104. & seqq.

Restant duo argumenta, quibus contendunt, Scholares non posse reuocare testamentum factum ante ingressum Religionis.

Primum est *ex c. 4. Examinis Generalis*, vbi iubentur omnes ingressi Societatem, non reuocare testamentum factum: & per ipsum ingressum fieri irreuocabile. Ostenditur falsitas huius argumenti. IV. 8. & seqq.

Confirmant idem ex Ordinatione quadam Præpositi Generalis, quâ iubentur Scholares rerum temporalium dominio, quanto cyus abdicare. Clare demonstratur per illam ipsam Ordinationem retineri posse dominium, etiam post vota per duos annos. III. 26. IV. 73. & seqq.

Secundum argumentum, quia, si condito testamento Scholaris emittat vota purè & simpliciter; sine protestatione reseruandi dominium; hæres institutus potest sibi iure mutare titulum possessionis, & cum prius nomine testatoris bona detineret, nomine eiusdem, familiaritatis causa; postea incipere potest possidere suo
nomi-

nomine, & animo domini: Infirmitas huius Ar-
gumenti demonstratur ex multis capitibus: &
nominatim, quia Vota Scholarium in Societate
sunt titulus sufficiens ad translationem dominij.
IV. 123. & seqq.

Oppugnatores Dominij incurrisse excommu-
nicationem ac alias pœnas demonstratur. IV.
235. & seqq.

Testimonia Tribunalium & Academiarum
pro dominij retentione habentur V. Parte.

PRIMA